

LEYDSCH

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

WOENSDAG 1 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke Nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 September.

Uit de onlangs aan de leden der Tweede Kamer medegedeelde hoofdstukken der begroting voor 1857 blijkt, dat daarbij de navolgende sommen zijn voorgesteld: Hoofdstuk II. (Hooge Collegiën van Staat en het Kabinet des Konings), f 554,564. Hoofdstuk III. (Buit-nl. Zaken), f 493,013. Hoofdstuk IV. (Justitie), f 2,648,388.60. Hoofdstuk V. (Binnenl. Zaken), f 5,778,334.02. Hoofdstuk VI. (Herv. Eeredienst enz.) f 1,719,114.31. Hoofdstuk VII. (R. K. Eeredienst) f 615,911.68. — Hoofdstuk V is verhoogd met eene som van f 40,000, ter voorziening, zoo veel 1857 betreft, in de kosten eener sterrewacht bij de Hoogeschool alhier, gevaamd op eene uitgaaf van hoogstens f 120,000. Daar het werk in 3 jaren zal worden uitgevoerd, zal deze uitgaaf over een gelijk getal jaren worden verdeeld. Daarbij wordt tot toelichting het volgende gezegd:

Van vele zijden is bij de Regering aangedrongen op het stichten eener nieuwe sterrewacht, ter vervanging van de tegenwoordige, die nimmer aan de eischen van zoodanige inrigting zelfs in de verte heeft beantwoord, dagelijks minder bruikbaar wordt, en alleen, dank aan de buitengewone inspanning en opoffering van hen, die met het onderwijs in de sterrekunde en het doen van waarnemingen belast waren, voor de wetenschap niet onvruchtbaar is geweest. Ten einde aan dien drang meer klem bij te zetten, hebben talrijke belangstellende personen geldelijke bijdragen, waaronder zeer aanzienlijke, aangeboden, welke gezamenlijk ongeveer f 23,000 beloopten. Naar inzien der Regering mag dus niet langer geargeld worden tot het stichten van een nieuw, hoewel eenvoudig, toch behoorlijk ingerigt observatorium over te gaan. De redenen die daartoe roepen zijn overigens reeds meermalen in openbare geschriften uiteengezet en te zeer bekend, dan dat het noodig wezen zou ze thans op nieuw aan te voeren. Uit de geraamde som van f 120,000 zal in al de uitgaven kunnen worden voorzien, dus in die van den aankoop van terrein, de stichting van het gebouw en de aanschaffing van nog ontbrekende instrumenten; daarentegen zou de som van ongeveer f 23,000, door belangstellende bijeengebragt, in 's rijks schatkist dienen te worden gestort en dus in mindering komen der uitgaaf, te dezer zake door het rijk te doen.

Ook blijkt nog uit genoemde begroting dat de Buitengewone Hoogleraren aan onze Hoogeschool, de Heeren Simon Thomas, Halbertsma en Dozy, tot Gewone Hoogleraren zullen worden benoemd; omdat beide eerstgenoemden hunne betrekking reeds gedurende 8 jaren en de laatste gedurende 7 jaren met den mees en ijver en op eene loffelijke wijze hebben waargenomen, en er dus gegronde reden voor die bevordering bestaat.

Betrekkelijk het VI^{de} Hoofdstuk wordt ter toelichting het volgende gezegd. De som, voor het VI^{de} Hoofdstuk toegestaan voor 1856, beloopt ruim f 1,694,000. Hetzelfde cijfer zou ook voor 1857 toereikend hebben kunnen worden geacht, ware het niet, dat inzonderheid gelet had moeten worden op dringende behoefte aan subsidie voor kerkgebouwen, en meer nog op den zorgelijken toestand van vele Predikanten, wier lage tractementen wegens de in de laatste jaren zoo zeer verhoogde prijzen van meest alle levensnoodwendigheden niet meer in evenredigheid staan tot hunne behoeften. Er zijn vele Predikanten, wier inkomen nog geen f 800 bedraagt; niet gering is het getal der Leenaars, wier jaarwedden slechts f 700 of f 600 beloopt; ja daar zijn er, wier tractement de som van f 500 nog niet bereikt. Het lot van vele Predikanten is dan zeer zorgelijk en beklagenswaardig. Zulks heeft aanleiding gegeven tot talrijke adressen uit alle oorden des lands, waarbij die toestand met levendige kleuren wordt afgemaald. Ook de Algemeene Synode der Nederlandsch-Herv. kerk, heeft zich te dezer zake met dringend aanzoek en herhaaldelijk tot de Regering gewend. Om, in de behoefte te ontmoet te komen, is art. 11, tot verbetering van lage Predikantstractementen, met f 15,000 verhoogd.

De krijsoefeningen in de vlakte van Waalsdorp zijn Vrijdag H. gesloten. De Generaal Dayker, heeft aan de Officieren, rondom hem verzameld, zijne teyredenheid betuigd over de wijze waarop zij zich van hunne taak hadden gekweten, waardoor het voorgestelde doel ten volle was bereikt.

Onder Stellendam is des nachts een schaaap uit de weide gestolen. Het is de politie gelukt den dader te ontdekken, maar bij gedaan onderzoek in zijne woning heeft men bevonden dat het schaaap reeds geslagt, gebraden en gedeeltelijk verbruikt was.

Zaterdag middag is de goederen-trein die ten 3 uur van Utrecht naar Arnhem was vertrokken en waarmede eenige weinige reizigers werden vervoerd, tegen de draasbrug aan de Jeremie, welke men bezig was te sluiten, aangelopen, waardoor de locomotief en tender in het water zijn geraakt en de gezegde brug dermate is gehavend, dat zij gedurende eenigen tijd

onbruikbaar zal zijn. De machinist en stoker, die zich op de locomotief bevonden, zijn mede in het water gevallen, doch dadelijk gered. Geen der reizigers, of der bij den trein dienstdoende beambten, heeft eenig ietsel bekomen.

De Utr. Cour. bevat hieromtrent nog het volgende: De reden van dit ongeluk, ligt, naar men verzekert, daarin, dat de brugwachter, toen de passagierstrein naar Arnhem vertrokken was, die ten gevolge van eenig gebrek aan een locomotief, 1½ uur te laat van Amsterdam is gekomen, de toen voor de brug liggende schepen heeft doorgelaten, na alvorens voorzorgen genomen te hebben, om de seinen in orde te brengen. Reeds was hij bezig met de brug weder over de vaart te brengen, toen hij den goederen-trein zag naderen. Of men nu verzuimd heeft op het sein te letten, of wat de oorzaak zij, de trein kwam aan, rolde door tot op de half geopende brug, waarna de locomotief en tender op den kant der brug glijdende, de planken brak, de brug uit zijn verband rukte, die eveneens op vele plaatsen brak, en op zijde in het water stortte. Dit alles geschiedde echter zoo snel, dat de machinist geen tijd had zich te redden, even als de stoker en conducteur, die nog in tijds van den trein zijn afgesproongen, en met de locomotief in het water geraakte, waaruit hij spoedig werd geholpen. De directie is thans met alle kracht in de weer, om de verbruchte brug af te breken, en er zal geen oponthoud in de geregelde dienst plaats hebben.

In de geldleening ten behoeve der gemeente Arnhem, op f 100,000 bepaald, is zeer spoedig voor f 125,000 ingeschreven, waaronder door sommigen boven pari.

De Herv. Diaconie van Driebergen heeft f 2000 en het Kerkbestuur aldaar f 1000 ontvangen, volgens de uiterste wilsbeschikking van Mevr. de Wed. van der Meulen van Maarseeve.

Bij de collecte in de prov. Gelderland gehouden, ten behoeve van die gemeenten die door den orkaan van 11 Augustus jl. zijn geteisterd, is, in de bus te Geldermalsen een briefje gevonden, o. a. het volgende inhoudende: Er zijn nog aanzienlijke sommen beschikbaar, spruitende uit de liefdegiften, in 1855 voor de noodlijdenden door den watervloed, door inlanders en vreemden gegeven. Die gelden zijn aan de, in het besluit genoemde gemeenten, onthouden, hoewel hun regt daarop onbetwistbaar is. Werden de voorhanden zijnde sommen, alsnog aan de regthebbenden uitgekeerd, dan was eene collecte aan de huizen minder noodzakelijk, wellicht geheel onnoodig. Redenen waarom de ondergeteekende zich van het geven van eenigen onderstand ten deze onthoudt. (Get. W. E. van Ram van Iselt.)

Uit Friesland wordt gemeld, dat de boonen aldaar dit jaar zoo overvloedig zijn als bij menschen geheugen niet heeft plaats gehad, tellende men aan een boomstronk van 50 tot 80 peulen. Bij den landbouwer D. D. Westerland, te Hiaure, vindt men thans een boomstronk met 78 peulen, bevattende 205 boonen, geveerde alzoo meer dan eene 200-voudige vrucht.

Te Deventer maakt men toebereidselen om den Heer Duymaer van Twist, gewezen Gouv.-Generaal van Ned.-Indië, luisterrijk te ontvangen.

De Generaal Baron Nepveu en zijn zoon hebben in de voorgaande week op twee dagen te Veenhuizen geschoten 18 hazen en 40 patrijzen, en in de geheele week, daar en elders, 23 hazen en 100 stinke patrijzen.

GRAVENHAGE, 30 September.

Door Z. M. is benoemd tot Ridder van de Orde van den Nederl. Leeuw, de Heer B. Goudswaard, Directeur der Nederl. Handel-maatschappij.

Bij Kon. besluit zijn benoemd tot Procureur-Generaal bij het Prov. Geregisdorf in Noordbrabant M^r. J. C. F. Baron d'Aulnis de Bourouin, thans Officier van Justitie bij de Arr.-Regibank te Groningen, en tot Substituut-Officier bij de Arr.-Regibank te Appingadam M^r. C. B. van Nieuwen, Adv. te Hertogenbosch.

Zaterdag namiddag heeft de Heer Bosch van Drakenstein benoemd Commissaris des Konings in Noordbrabant, de gevorderde zaken in handen van Z. M. afgelegd en is daarop naar 's Hertogenbosch vertrokken.

Gisteren heeft de Koning den Spaanschen Gezant in een bijzonder gehoor ontvangen, die aan Z. M. een eigenhandigen brief van zijne Majesteit heeft overhandigd, ter kennisgeving van het huwelijk van den Infantes van Spanje met een Prins van Beieren.

Z. M. de Koning, zal zich in de laatste dagen dezer week (waarschijnlijk Vrijdag) naar het Loo begeven.

Z. K. H. de Prins van Oranje wordt in den loop dezer week van Stuttgart terugverwacht.

Naar men verneemt vertrekt Z. K. H. Prins Frederik, leden uit Petersburg. Z. K. H. zal op zijne doorreis nog een bezoek brengen aan het Hof van Pruisen.

Men verneemt dat Prinses Marianne spoedig herwaarts zal terugkeeren. Naar men verneemt zal de Commissie uit de Tweede Kamer der Sta-

ten-Generaal, belast met het aanbieden aan Z. M. den Koning van het adres der Kamer in antwoord op de Troonrede, morgen avond ten 5½ ure bij Z. M. worden toegelaten, ter vervulling der haar opgedragen taak.

— Bij de Regering bestaat het voornemen, eene herziening der kiesdistricten in te dienen, waarbij het getal leden der Tweede Kamer op 71 wordt gebragt.

— De *St. Cour.* van heden bevat een uitvoerig rapport van den Minister van Financien aan den Koning, omtrent beperking in het verhuren van loten in de Staats-Loterij, benevens een daaruit voortgevoeld Kon. besluit, waarbij het volgende wordt bepaald: Het verhuren van heel of gedeelten van loten in de Staatsloterij, voor zoo veel de nummers betrekken welke na de trekking van de eerste week der vijfde klasse nog moeten worden uitgetrokken, is verboden.

In geval van overtreding wordt de benoeming of toelating van den collector of splitter, die de overtreding heeft begaan, ingetrokken.

Dit besluit komt in werking met de 231ste Loterij.

— Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingekomen een ontwerp van wet, tot vermindering van het zegelregt op de certificaten nationale schuld en op de bewijzen van aandeel in vreemde geldleningen, volgens hetwelk de certificaten 4, 3 en 2 pCt. Nat. Werk. Schuld door Kantoren van Administratie uit te geven, onderworpen zullen zijn aan een regt van 4, 3 en 2 cent per honderd gulden nominaal, enz.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dinsdag 30 September.

In deze zitting zijn ingekomen vijf Koninklijke Boodschappen, ten geleide van even zoo vele wetsontwerpen, als: 1°. wegens de verstrekkingen van het Departement van Oorlog in 1856; 2°. tot wijziging van Hoofdstukken II en IX B. der Begrooting voor 1855; 3°. de Begrooting van het Burgerlijk Pensioenfonds voor 1857; 4°. de Begrooting voor den arbeid der gevangenen voor 1857, en 5°. tot goedkeuring eener ruiling tusschen den Staat en de Gemeente Roermond. Verzending naar de Afdeelingen.

Op Vrijdag aanst. zullen de beraadslagingen worden gehouden over de conclusie van het verslag der commissie, betrekkelijk de zaak van de aftaping van water uit de Zuid-Willemsvaart.

De Heer van Rosse brengt, uit naam van de daartoe benoemde commissie, verslag uit over de adressen van Predikanten van de Herv. Eeredienst, ter zake van de pensioenen. Dat verslag zal worden gedrukt, terwijl de beraadslaging, over de voorgestelde conclusien nader zal worden gehouden.

De zitting is daarna opgeheven.

DELFT, 29 September.

Aan de tentoonstelling van landbouw, dezer dagen alhier gehouden, is een aanzienlijk bezoek te heurt gevallen, waartoe de feesten die daarbij plaats hadden, niet weinig hebben toegebragt. Aan de harddraverij hebben 17 paarden deelgenomen; de prijs is gewonnen door de zwart langstaart merrie Jansje, van F. Hillebrands aan den Bilt, bereiden door K. van Beusekom; de premie door de bruine langstaartmerrie de Snel, van A. de Boer te Haarlem, bereiden door A. Houtman. Dit oud-vaderlandsche feest had, zoowel als het vroeger plaats gehad hebbende ringrijden, duizende toeschouwers bijeengebragt. Zaterdag was de toevloed van vreemdelingen nog grooter, wegens de openbare volksfeesten die op de Grooté Markt plaats hadden. Het plein wemelde van menschen. Zelfs de huizen zaten tot op de daken vol. De uitgeschreven spelen zijn volgens het programma naar aller genoegen afgeloopen, terwijl de muziek van de Rotterdamse schutterij niet weinig toebragt om het genot te verhoogen. In den namiddag van dien dag had in het lokaal op Stads Doelen een gemeenschappelijke maaltijd plaats van de leden der maatschappij van landbouw. Gisteren avond werd de rei der feesten door eene verlichting en vuurwerk aan de Nieuwelaan besloten.

In de alhier gehouden jaarlijksche vergadering van de Maatschappij van Landbouw is bepaald, dat de volgende vergadering in 1857 te Amsterdam zal plaats hebben. Tot Voorzitter is benoemd de Heer Mr. F. A. van Hall.

SCHIEDAM, 29 September.

Door den Gemeenteraad alhier is de noodige grond afgestaan in het Frankendaal, tot den bouw eener R. K. kerk en onderscheidene woonhuizen.

— In de vorige week is alhier eene vergadering gehouden van belangstellenden in het opvoedingsgesticht van den Heer D. van Frankenhuisen, te Montfoort. Er is besloten te beproeven een genootschap op te rigten, met het doel om gemeld gesticht in eigendom aan dat genootschap te doen overgaan en intusschen een zedelijk toezigt daarover te houden; tevens is eene commissie benoemd, aan welke is opgedragen al het noodige voor te bereiden, opdat in eene volgende vergadering het genootschap tot stand zou kunnen komen. Tot leden dezer commissie zijn benoemd de Heeren: A. van Toorenbergen, te Hendrik-Ido-Ambacht; H. G. Hartman Jz., te Lekkerkerk, ter Haar Romeny, te Montfoort; R. A. van Bolés en Mr. P. Post Uiterweer, de beide laatste te Schiedam.

AMSTERDAM, 29 September.

Zaterdag II. heeft de Nat. Afdeeling der Kon. Academie van Wetenschappen, hare gewone vergadering gehouden. Tegenwoordig waren de Heeren J. v. d. Hoeyen, W. Vrolik, v. d. Boon Mesch, de Vriese, v. Rees, Halbertsma, v. Kerkwijk, Stamkart, Miquel, Schroeder v. d. Kolk, Buys Ballot, Harting, Oudemans, Matthes, Bierens de Haan, van Breda, G. Vrolik en Eobatto. De Heer Seelig heeft kennis gegeven dat hij, den 70-jarigen onderdom bereikt hebbende, behoort over te gaan tot de klasse der rustende leden.

De Heer Dumortier, te Paramaribo, geeft kennis van het overlijden van het corresponderend lid der Akademie, Mr. H. Ch. Folke. De Heer Miquel brengt hilde aan de verdiensten des overledene, als een van de ijverigste voorstanders der wetenschap. Hij hoopt, dat aan het voornemen om hem

te Paramaribo een standbeeld op te rigten, gevolg zal worden gegeven. Hij wenscht, dat aan den berigtgever het leedwezen der Academie over het geleden verlies worde betuigd. De Heer de Vriese ondersteunt dit voorstel, dat aangenomen is.

De Heer Hasskarl, te Batavia, geeft kennis dat hij om redenen van gezondheid eerlang in Nederland zal komen, en doet mededeelingen over zijne werkzaamheden ten opzichte van de kina-cultuur op Java.

De Heer Kaiser heeft eene tusschen hem en den Staatsraad Struve gewisselde correspondentie over het breeder worden van den ring van Saturnus, aan de Academie ingezonden, ter opneming in de verslagen en mededeelingen. Verzonden aan de Commissie van redactie.

De Heer Hubert Leys, te St. Omer, heeft afschriften ingezonden van twee onder hem berustende brieven van Boerhave. Dankzegging aan den inzender en plaatsing in het archief der kopijen van die brieven, met eene aanmerking, dat aan de juistheid daarvan getwijfeld wordt.

De Secretaris doet mededeeling van ingekomen brieven, als vier van den Minister van Binnen-Zaken, en een van den Minister van Koloniën.

Daarna heeft de Heer v. Rees, ook namens den Heer Delprat, verslag uitgebragt over de samenstelling en plaatsing van bliksemafsleiders op kruidmagazijnen, welk verslag is gesteld in den vorm van een voorstel aan den Minister van Oorlog, op wiens verzoek dit verslag werd uitgebragt.

De Heer de Vriese deelt de hoofdpunten mede eener door den Heer H. C. van Hall ingezonden verhandeling, ter vervulling zijner spreekbeurt, over de middelen tot verbetering van den landbouw in de kolonie Suriname en andere Nederlandsche bezittingen in West-Indië.

De Heer van Rees verzoekt, op grond van zijn minder scherp geworden gezigt, ontslagen te worden als lid der Commissie voor de verificatie der kopijen van de Prototypen der Nederl. maten en gewigten. Als plaatsvervanger is benoemd de Heer Oudemans.

De Heer W. Vrolik biedt der Akademie ter plaatsing in hare werken aan, eene verhandeling van ontleedkundige nasporingen omtrent den Dendrologus inustus. In handen eener Commissie, bestaande uit de HH. Halbertsma en Schlegel.

De Heer v. d. Hoeven vestigt de aandacht op eene verhandeling, in een Deensch tijdschrift opgenomen, over een ontdekt sexueel verschil bij de cephalopoden.

Daarna is de vergadering uiteengegaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 September.

De werkzaamheden van het Congres tot hervorming der tollarieven zijn Donderdag II. ten einde gebragt. In deze zitting heeft de vergadering zich bezig gehouden met het verslag van den Heer Vandenbroeck, uit naam der Commissie voor de statistiek, en met het voorstel omtrent de octrooijen, strekkende om tot de vernietiging daarvan te geraken. De Heer Wolowski sprak vóór, de Heer Victor Faider tegen de octrooijen, tegen welke de Voorzitter de Brouckere zich ook wel verklaarde, maar tevens begeerig was te welen door welke andere belasting die zouden kunnen vervangen worden. Op zijn voorstel werd, met algemeene stemmen, op 3 na, de wensch tot afschaffing der octrooijen genit en tot het vormen van Commissien van onderzoek naar de middelen ter hunner vervanging. — Daarop volgde eene vrij verwarde beraadslaging over voorstellen, omtrent de regten op de levensmiddelen, op de vreemde wijnen in Engeland en op de noodzakelijkste grondstoffen voor den landbouw, waarna de voorstellen tot onverwijld afschaffing dier verschillende regten zijn aangenomen. — Na nog eenige andere werkzaamheden deelde de Heer Corn-Vandermaeren mede, dat de te Brussel aanwezige Congresleden, gisteren tot samenstelling der internationale Vereeniging benoemd, heden de grondslagen dier Vereeniging bepaald hadden. Onder anderen drukte de vergadering nog den wensch naar de vereenvoudiging der tarieven uit, waarna de zittingen zijn gesloten.

Aan den avond van dien dag hebben de leden zich aan eenen maaltijd vereenigd; 240 personen namen daaraan deel. Onder de uitgebragte toasten was er een op Nederland, door den Heer Couvreur, die daarbij zeide, dat hij gelukkig was te kunnen betuigen, dat er in de harten der Belgen een gevoel van verbroedering bestond. De beide vrije en onafhankelijke volken, gelukkig door hunne staatkundige instellingen, weten thans dat zij de een door den ander in eene broederlijke eensgezindheid kunnen vooruitgaan en bloeijen. De Heer Reepmaker heeft dien toast onder luide toejuiching beantwoord.

— De *Message de Gand* deelt het volgende mede: Een der meest geachte studenten onzer Hoogeschool, moest op raad der Geneesheeren, gedurende eenigen tijd zijn verblijf buiten de stad vestigen, om zijne gezondheid te herstellen. Hij begaf zich naar het dorp O. en huurde aldaar kamers. De Pastoor dier gemeente dit hoorende, begaf zich naar de heden bij wien hij inwoonde en gaf hem bevel de huur aan den student op te zeggen, met verschillende bedreigingen indien zij niet gehoorzaamden. Die lieden bevreemd geworden, gehoorzaamden. Genoemde Heer zoekt thans naar eene andere gelegenheid, maar alle woningen zijn voor hem gesloten; niemand durft een jong mensch herbergen die doordringen is van de gevaarlijke stellingen door een Bisschop aangewezen en door een Pastoor verfoeid.

— De Bisschop van Brugge heeft nu ook een mandement uitgevaardigd betrekkelijk het onderwijs op de hoogeschoolen. Dit stuk is nog stouter gesteld dan dat van zijn ambtgenoot te Gent. Door hem is ook in de hoogeschool alhier veroordeeld.

Aan het slot van genoemd mandement wordt aan de huisvaders dringend aanbevolen, hunne zonen naar de Katholieke hoogeschool van Leuven te zenden, en dank betuigd aan degenen welke tot het onderhoud dier inrigting door jaarlijksche giften bijdragen; hetgeen aan een orgaan van de libe-

rale partij aankleding geeft om het mandement gelijk te stellen met de advertentiën, waarmede neringdoenden zich in de dagbladen bij het publiek aanbevelen.

ENGELAND.

LONDEN, 28 September.

De Koningin heeft den Heer Ward de vervaardiging van eene schilderij opgedragen, die het oogenblik voorstelt waarop zij te Parijs bij de graf-tombe van Napoleon I vertoefde.

— De zending van Lord Granville naar Moskou, om de krooningsplegtigheden bij te wonen, zal aan het land 30,000 £ kosten.

— De personen, nitmakende het gevolg van de Koningin van Oude tijden veel door de koude en het regenachtige weder en in weerwil van al hunne pogingen om zulks te verbergen is dit duidelijk merkbaar. In stede van medelijden in te boezemen, worden zij bovendien, wanneer zij zich op straat vertoonen, met spottend gelach en dikwerf met beleedigend geschreeuw begroet.

— Men wil alhier een nieuw dagblad oprigten om aan den overwegenden invloed van de Times het hoofd te bieden.

— Te Southampton is het schroefstoomfregat *Merrimac* uit New-York aangekomen, zijnde een van de 6 fregatten, welke de Amerik. Regering naar de laatste verbeteringen doet bouwen. Dit vaartuig meet 3500 ton, heeft 500 paardenkracht, eene bemanning van 600 koppen en voert 40 kanonnen van verbazende grootte. Men houdt het er voor, dat het bestand zoude wezen tegen het grootste oorlogschip der Engelsche marine.

— Uithoofde er gebrek aan handwerkslieden in Australië is, wordt door de Commissie ter bevordering van landverhuizers, de overtocht voor iedereen zeer gemakkelijk gemaakt.

FRANKRIJK.

PARIS, 28 September.

Naar men verneemt zou de Keizer plan hebben om eene militaire haven in de golf van Gascogne te doen oprigten. St. Jean de Luz zou hiertoe het meest in aanmerking komen.

— Naar men verneemt zullen de tweede gevolmagtigden bij het Parijsche congres, wien nog de regeeling van eenige onafgedane punten is opgedragen, in de tweede helft van October bijeenkomen en zich in de eerste plaats met de Napolitaansche zaken, en vervolgens met de aangelegenheid van Neuchâtel bezig houden. Ook zal de quaestie van het Slangen-eiland door hen moeten opgelost worden.

— Men spreekt van de uitvaardiging van een besluit waarbij de uitvoer van zilvergeld zou worden verboden.

— Daar de oude zilveren 5-francsstukken met premie kunnen worden ingewisseld, betaalt de bank van Frankrijk daarmede niet meer, maar met goud of met nieuwe 5-francsstukken, van welke de munt dagelijks voor 2 miljoen fr. aan de bank levert.

— Men houdt het thans voor zeker, dat Denemarken een gedeelte gronds aan onze regering heeft afgestaan, ten behoeve van de visscherij.

— Van 15 Mei tot 15 Julij 1857 zal alhier eene tentoonstelling van kunstwerken van levende meesters worden gehouden.

— De Spaansche Gezant, Maarschalk Serrano, begeeft zich over 8 dagen naar Petersburg, waar hij door zijne Regering met eene zending is belast. Binnen eene maand zal hij hier terugkeeren.

— In de voorstad St. Antoine hebben wederom gevangennemingen plaats gehad. Men zag er biljetten aangeplakt, waarop stond: Vermindering van den broodprijs, vermindering der huishuren, goedkoop leven of het lood.

— De schepen naar Napels bestemd, liggen te Toulon gereed. Men heeft berigt ontvangen dat 8 Oostenrijksche schepen te Malta zijn aangekomen.

— In weerwil dat er weder 70,000 mudden graan te Marseille zijn aangekomen, blijven de prijzen eenigzins rijzende.

— De Prefect van het depart. du Gers heeft de geheele vernieuwing van den aardappelplant in het departement bevolen en tot dat einde 20,000 mudden aardappelen uit Bretagne ter beschikking van de landlieden gesteld.

— Te Constantine en te Setif, zijn wederom schokken van aardbeving waargenomen.

SPANJE.

MADRID, 24 September.

Omtrent de schorsing van den verkoop der kerkelijke goederen kan nog gemeld worden, dat die alleen betrekking heeft op veiling der goederen welke krachtens de wet van April 1845 aan de wereldlijke geestelijkheid toekomen. Overigens zal aan de wet tot vrijmaking der in de dode hand zijnde goederen verdere uitvoering worden gegeven, blijkens eene gelijktijdig afgekondigde beschikking der Koningin, waarbij een nieuwe Directeur van de veiling der nationale goederen benoemd wordt, ter vervanging van den vorigen, die wegens de uitzondering der kerkelijke goederen zijn ontslag had genomen.

— Het dagblad dezer hoofdstad maakt een besluit openbaar, waarbij 14,000 man van de provinciale militie wordt onder de wapenen geroepen. Men gelooft, dat geschiedt met het oog op eenen krijgstoet tegen de Mooren van het Riff.

— De gas-verlichting dezer hoofdstad is aan den Heer Percire, Directeur van het Credit Mobilier, gegund.

ITALIË.

Onlangs zijn bij den Paus twee grooten uit het Keizerrijk Birma toege-laten. Hoewel de Keizer van dat rijk nog een afgodendienaar is, gevoelde hij zich gedreven om het opperhoofd der Katholieke kerk een openlijk bewijs van zijne vereering te geven. De Gezanten overhandigden aan den Paus, als geschenk, eene zware gouden kelk, een met edelgesteenten rijk versierd kruis, een gouden ketting en een ring met een schitterenden saphier.

— De Kardinaal-Vicaris Patrizzi heeft dezer dagen een blijk van gestrengheid gegeven. Te Rome had een kleedermaker een afbeeldsel van de H.

Maagd vervaardigd, dat wel hiet, gelijk als dat van Rimini, de oogen be-woog, maar onophoudelijk zweette. Dit zweet werd op witte zakdoeken opgevangen, die daardoor eene zekere heiligheid verkregen en tot hoogen prijs werden verkocht. De Kardinaal heeft het beeld doen wegnemen en den kleedermaker gevangen gezet.

— De Heer Hübner is over Rome weder naar Weenen vertrokken.

— Te Pesaro in den Kerkel. Staat hebben de ingezetenen zich tegen de heffing der patentbelasting verzet, maar de noodige maatregelen zijn genomen om het gezag der wet te handhaven.

— De elektrische telegraaf die Rome aan het overige Europa verbindt, is is op 15 Sept. ingewijd.

BEIJEREN.

Prins Adalbert en zijne gemalin zullen op 6 October hunne intrede te Munchen doen.

— Het aantal Protestanten is te Munchen steeds toenemende, en bedraagt reeds 15,000. Er zal eene tweede kerk worden gebouwd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 27 September.

De Keizer is te Pesth aangekomen en aldaar met geestdrift ontvangen.

— Volgens alhier loopende geruchten, zou ook onze Regering besloten hebben, eenige oorlogschepen naar de golf van Napels te zenden, doch al-leen met last om den loop der zaken gade te slaan. Ook zou Sardinië een werkdadig aandeel nemen aan de voorgenomen demonstratie van de Westersche Mogendheden tegen Napels. Vrij stellig werd verzekerd, dat de Ge-zant van Napels bij ons Hof, Prins Petrulla, zijn ontslag had gevraagd, omdat hij wanhoopte zijne Regering tot toegeliefelijkheid te bewegen. Dit ontslag zou echter door den Koning geweigerd zijn.

De *Oest. Zeit.*, een orgaan onzer bewindslieden, laat zich echter over de Napelsche zaken volgender wijze uit: „Het aan den Koning van Napels gerigte ultimatum der Westersche Mogendheden is lijnrecht in strijd met het beginsel, waarop het ultimatum van diezelfde Mogendheden aan het Kabinet van St. Petersburg berustte. In dit laatste ging men uit van het beginsel der onafhankelijkheid en zelfstandigheid van Souvereine Staten. Het werd als eene inbreuk op het volkenrecht en als eene schending der internationale betrekkingen beschouwd, dat Rusland zich in de inwendige aangelegenheden van Turkye wilde mengen. Naauwelijks zijn eenige maanden sedert de overwinning van het volkenrecht verstreken, of wij zien degenen, die als kampvechters voor hetzelfde waren opgetreden, denzelfden misslag begaan. Indien het aangehaalde beginsel toepasselijk was op Turkye, hetwelk eerst bij den vrede van Parijs onder het politieke recht van Europa geplaatst is, hoe veel te meer moest dan niet Napels, hetwelk sedert eeuwen in het Europeesche statenstelsel ingelijfd is, door dat recht worden beschermd.”

— Te Linz is de 8de algemeene vergadering van de Deutsche Katholieke Vereenigen gehouden.

— In het kamp van Somma, in Lombardye, is brand ontstaan, waar-door 150 paarden en 26 man zijn omgekomen. Het kamp is terstond opgeheven.

RUSLAND.

De kwijtschelding van achterstallige belasting, door den Keizer bij zijne krooning verleend, moet, naarmen berekend, tot som van 1500 miljoen zilver roebels bedragen.

— Op 1 October zal de Keizer Moskou verlaten om 10 dagen later nog eens naar die stad terug te keeren. Z. M. zal op 17 Oct. zijne intrede te Petersburg doen.

— De Regering heeft een brief aan hare vertegenwoordigers in het bui-tenland gerigt, betreffende de zaken van Napels en Griekenland. Prins Gortschakoff verdedigt daarin het beginsel dat vreemde Mogendheden zich niet in de binnenlandsche zaken van een land mogen mengen, en beroept zich daarbij, niet ten onrechte, op de oorzaken van den laatsten oorlog, die men Rusland heeft aangedaan, omdat men vermeende, dat dit rijk zich te veel met de Turksche zaken inliet, en een meesterschap over dat land wilde uitoefenen.

— De kooplieden te Moskou hebben aan de Officiëren en soldaten van het Krimleger een feestmaal aangeboden. 2500 Officiëren en 1700 soldaten, uit de verschillende regementen gekozen, namen daaraan deel. De Keizer was mede daarbij tegenwoordig.

TURKYE.

De vergunning tot het bevaren van den Donau, aan Kapitein Magnan verleend, is door de Porte ingetrokken.

— De Haven-meester te Trebisonde is afgezet en met de schippers, die zich aan eene aanranding der Russen schuldig maakten, in hechtenis gesteld.

STADS BERICHTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 2^{den} October 1856, vanmiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

- 1°. Voordragt tot wijziging van het tarief voor het gebruik van plaatsen op de markten.
- 2°. Voordragt tot het verleenen van een voorschot uit de Bank van Leening.
- 3°. Voordragt omtrent de beambten op het kantoor van den Gemeente-Ontvanger.
- 4°. Begrooting der dienstdoende Schutterij, 1857.
- 5°. Rekening van den Armverzorger der Ond-Katholieke gemeente, 1856.
- 6°. Voorwaarden voor de leverantie van brand- en lichtstoffen ten behoeve van de gemeente-inrigtingen.
- 7°. Voorstel tot het benoemen eener Gezondheidscommissie.
- 8°. Adressen om vrijstelling van de betaling van het minerval op het Stedelijk Gymnasium.

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHÉ HOOGESCHOOL.
Den 29^{en} September de Heer D. G. Chamer, in de Wis- en Natuurkunde, na verdediging van zijn Akademisch Proefschrift: *over de Cycloïdale lijnen*.
Denzelfden dag de Heer L. Recser, van Münster, in de Regten, met *Theses* over de *Wet van de zwaarte*.
Den 30^{en} September de Heer G. L. René Piers Smiding, in de Geneeskunde, na verdediging van zijn Akademisch Proefschrift: *over de ziekten betreffende onze kennis van het oog*.
Dezelfde dag de Heer W. N. du Rieu, van Leyden, in de Letteren, na Openbare verdediging zijner Dissertatio, continue: *Disputationem de Gente Fabia*.

Voor de van alles beroofde bewoners van het genoegezaam geheel door overstroming verwoeste Fransche dorp *Bezaudun*, voor hetwelk op aanroep van den Predikant der gemeente, den Eerw. Muston, de Nefadigheid in ons land werd ingeroepen door de Predikanten der Waalsche gemeenten, is bij mij ontvangen van Mev. S. f. 1, van L. f. 250, van E. (of R.) f. 445. Het treffende verhaal van de geleden ramp (zie *Leydsche Courant* van 1 September) schijnt dus hier ter stede niet veel de aandacht, althans niet de werksame aandacht te hebben getrokken. Ik veroorloof mij te herinneren dat, bij gelegenheid der overstromingen in ons land, de meeste Protestantische bladen in Frankrijk hulp voor ons gevraagd en verkregen hebben, en dat, volgens de opgave van genoemden Predikant, de Protestantische bevolking in Frankrijk, waartoe het genoemde dorp behoort, alleen deel heeft in de van Staatswege gecollecteerde gelden, en niet in dezulke, die door R. K. Kerkbesturen of Vereenigingen zijn ingezameld, en welke terweg het aanzienlijkst zijn.

D. CHANTEPIE DE LA SUSSAYE.

POSTERIJEN.

Aan het Publiek wordt bekend gemaakt dat met 1 October de hulpsittingen zullen plaats hebben als volgt: 1ste ligting 8 u. 30 m.; 2de 12 u. 30 m.; 3de 3 u. 45 m.; 4de 8 u. 15 m.

De Directeur van het Post-Kantoor,
W. P. KLUIT.

ADVERTENTIEN.

Heden overleden, na een langdurig en smartelijk lijden, mijn geliefde Echtgenoot, JOHANNES HEFFTRICH, in den ouderdom van 53 jaren, mij nalatende vijf kinderen, meest allen te jong om het geleden verlies te kunnen beseffen.

LEYDEN, 28 September 1856. Wed. J. HEFFTRICH, SANDERS.
Algemeene en bijzondere Kennisgeving.
De Afscheid zal op den gewonen voet worden voortgezet.

Voor de vele bewijzen van deelneming bij het overlijden van ons eenig Zoonje, onder anderen, betwigen wij onze hartelijken dank.
J. P. V. SCHERMER,
LEYDEN, 1 October 1856. M. E. SCHERMER, TONFAAR.

ZOMERZORG.

Maandag den 3^{den} October 1856.
Op verzoek van de
JOHANNISBERGER KAPPEL.
Bestaande uit 34 der voornaamste Duitse Toonkunstenaars, onder medewerking der Opera-Zangeresse Mevrouw ZIEGLER, van Hamburg.
en de Heer JULIUS LANGENBACH.

Programma.

EERSTE DEEL.

1. Overture van Elgmond van Beethoven.
2. Aria uit Ernani van Verdi, te zingen door Mevrouw ZIEGLER.
3. Die Weihe der Töne, karakteristisches Tongemälde in Form einer Symphonie, naar een gedicht van Carl Pfeiffer, gecomponeerd door Louis Spohr.

Erster Satz.

Largo: Stilles Schweigen der Natur vor dem Erschaffen des Tons.
Allegro: Reges Leben nach demselben. Naturkräfte, Aufrühr der Elemente.

Zweiter Satz.

Wiegenlied. Tanz. Sündenchen.

Dritter Satz.

Kriegsmusik. Fortziehen in die Schlacht. Gefühle der Zurückbleibenden. Rückkehr der Sieger. Dankgebet.

Vierter Satz.

Begrabnis-musik. Trost in Thränen.

TWEEDE DEEL.

Overture: Scherzo, Nocturne, und Hochzeitsmarsch aus dem Sommernachts- Traum von Mendelssohn.

5. Lied voor Sopraan, te zingen door Mevrouw ZIEGLER.
6. Solo voor Violoncello, waartoe dragen door den Heer JULIUS LANGENBACH.
7. Overture van Oberon van Weber.
8. Fliegende Blätter, Potpourri van Strauss.

Aanvang des avonds ten 7 ure. Entrée 99 Cents.
Toegangkaartjes zijn te bekomen aan ZOMERZORG en bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE.

KOFFIJHUIS DE TWEE KOLOMMEN.

Van heden tot en met 5 October,
GROOTE SOERRE MUSIQUE.
door de Familie A. M. MARTRON, onder medewerking van den Heer RUDERSDORFF.
Aanvang ten 8 ure.
LEYDEN, 30 September 1856. B. VERBURGT.

Verkoop tot 15 October

van een schoone Collectie, begonnen Tapasserie-Werken tot veel verminderde prijzen, en uitverkoop van alle benodigdheden voor Patisserie, bij
WILH. VAN PUTTEN,
Breedestraat, hoek Maarssemansteeg.

PUBLIEKE VERHUURING.

op het Raadhuis der Gemeente Leyden, op Maandag den 6^{den} October 1856, des middags ten twaalf uren: Het beweiden van twee stukken LAND, gelegen buiten de Witte Poort in den Boschhuizer-polder, onder de Gemeente Soeterwoude, voor den tijd van zes jaren, ingaande Kersmisdag 1856.
Zullende de Voorwaarden van heden af, dagelijks (ingezondend de Zondagen) ter lezing liggen ter Secretarie dezer Gemeente, van 's morgens tien tot 's namiddags ten twee uren.

De percelen, op Zaterdag 27 September 1856, ten overstaan van Notaris Mr. H. OBREEN geveild, zijn in Bod gebracht:

- N°. 1. HUIS op de Oude Vest, Wijk VI. N°. 915, op . . . f 2400.—
- N°. 2. HUIS op de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 392, op . . . 2000.—

Nader Verhoogd met . . . 250.—
Zullende de Afslag en Toewijzing plaats hebben op Zaterdag 4 October 1856, des avonds ten 7 ure precies in het Heeren-Logement aan den Burg te Leyden. Inlichtingen te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, alwaar Verhoogingen worden aangenomen tegen genot van een Vijfde Verhooggeld.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 29 September.

Tarwe: de beste schaarsch en als voren gewild; mindere 25 cts lager met trage koopers; goede en pulke f 14.— à f 15.—; mindere f 11.50 à f 13.50. Rogge, hooger, f 8.50 à f 9.40. Gerst: 20 cts hooger; Winter f 6.60 à f 7.80; dito Zomer f 6.20 à f 7.—
Te Amsterdam was de Poolse Tarwe, witte en bonte f 16.— tot f 17.50. Pruisische Rogge f 8.50 tot f 9.—

BEURSPRIJS VAN SCHULDERIEVEN.

MAANDAG 29 September.

		Laast koers	Hoogst koers	Gehieven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld . . .	2 1/2 pCt.	61 1/2	62 1/2	62 1/2
Dito Certificaten . . .	3	72 1/2	74 1/2	74 1/2
Dito dito . . .	4	93 1/2	95 1/2	95 1/2
Amortisatie Syndicaat . . .	3 1/2	90 1/2	90 1/2	90 1/2
Handelmaatschappij . . .	4 1/2	131 1/2	—	—
O. I. Leening . . .	4	99 1/2	99 1/2	—
Aandeelen Holl. Spoorweg . . .	4 1/2	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg . . .	4 1/2	49 1/2	—	—
FRANKRIJK, Certif. . .	3	—	—	—
Dito dito . . .	4 1/2	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 . . .	5	102 1/2	102 1/2	102 1/2
Dito dito 1828 en 1829 . . .	5	101 1/2	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833 . . .	5	91 1/2	—	—
Dito 1840 . . .	4	84 1/2	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	4	83 1/2	—	—
Dito dito Nieuwe . . .	4	82 1/2	—	—
Inschrijving in Assign. . .	6	—	—	—
Certificaten van dito . . .	6	63	63 1/2	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . .	1.500 f	151 1/2	152	—
Dito Obligatiën . . .	4	78	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen . . .	4 1/2 pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën . . .	1 1/2	23 1/2	23 1/2	23 1/2
Dito Obligatiën . . .	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . .	3	37 1/2	37 1/2	37 1/2
Bewijzen Coupons . . .	5	5 1/2	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . .	5	—	—	—
Dito . . .	4	62	—	—
Dito Metall. . .	5	72 1/2	73 1/2	73 1/2
Dito Nieuwe . . .	5	82 1/2	83 1/2	83 1/2
Dito 1847 . . .	2 1/2	39 1/2	38 1/2	38 1/2
BELGIË, . . .	2 1/2	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . .	2 1/2	50	50 1/2	50 1/2
Dito dito . . .	4 1/2	—	—	—
BRASILIË, 1824 100 . . .	5	—	—	—
PORTUGAL, te Londen . . .	3	43 1/2	44	44
SARDINIE, . . .	5	—	—	—
PERU, Geldleening 1853 . . .	4 1/2	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu . . .	4 1/2	29 1/2	—	—
GUAYANA, Obligatiën . . .	2 1/2	20 1/2	20 1/2	—
MEXICO, Obligatiën 1851 . . .	3	20 1/2	21	—
N.-AMERIKA, Bankactiën . . .	—	—	—	—

Koers van het Geld: Beleming 5 pCt. Prolongatie 5 1/2 pCt. Wissel-Disconto 4 1/2.
De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.75 à 9.85.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.